

Briuselis, 2020 02 05
COM(2020) 57 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Stojimo proceso stiprinimas. Įtikima ES perspektyva Vakarų Balkanų šalimis

Stojimo proceso stiprinimas. Įtikima ES perspektyva Vakarų Balkanų šalims

I) Įvadas

Nuo pat 2000 m. Feiroje ir 2003 m. Tesalonikuose vykusių aukščiausio lygio susitikimų Europos Sąjunga ir jos valstybės narės nuosekliai reiškė **tvirtą paramą Vakarų Balkanų europinei perspektyvai**. 2019 m. birželio mėn. Bendrųjų reikalų taryboje priimtose Tarybos išvadose tai buvo patvirtinta dar kartą: „*Vadovaudamasi 2006 m. gruodžio 14–15 d. Europos Vadovų Tarybos patvirtintu atnaujintu konsensusu dėl plėtros ir vėlesnėmis Tarybos išvadomis, Taryba dar kartą patvirtina savo išipareigojimą dėl plėtros – tai tebėra itin svarbi Europos Sąjungos politikos kryptis.*“ 2019 m. lapkričio mėn. Tarybos susitikime buvo bendrai pritarta tam, kad būtų naudinga išnagrinėti derybų dėl stojimo proceso veiksmingumą.

Tvirta, pasiekimais grindžiama visateisės narystės ES perspektyva Vakarų Balkanų šalims atitinka pačios Sąjungos politinius, saugumo ir ekonominius interesus. Pasauliui susiduriant su vis didesniais iššūkiais ir dažnėjant nesutarimams, ypač svarbu **geostrategiškai investuoti** į stabilią, stiprią ir vieningą Europą. Įtikima ES narystės perspektyva yra pagrindinė regiono transformacijos paskata ir varomoji jėga ir taip ji stiprina mūsų bendrą saugumą ir gerovę. Tai viena pagrindinių priemonių demokratijai, teisinei valstybei ir pagarbai pagrindinėms teisėms skatinti; šie aspektai taip pat yra pagrindiniai ekonominės integracijos varomosios jėgos ir svarbus pagrindas, leidžiantis sudaryti palankias sąlygas susitaikymui ir stabilumui regione. Norint išsaugoti **ES patikimumą, įtvirtinti jos laimėjimus ir įtaką šiame regione ir už jo ribų**, svarbu laikytis šios politikos ir ją stiprinti, ypač tada, kai didėja geopolitinė konkurencija.

Tačiau taip pat aišku, kad būtina **toliau didinti bendro stojimo proceso ir jo įgyvendinimo veiksmingumą**. Nors strateginė šios politikos kryptis aktuali kaip niekada anksčiau, ją reikėtų dar labiau praktiškai sutvirtinti vietoje.

Nors viena po kitos buvo įgyvendintos reformos, pvz., dėl naujo požiūrio į teisinę valstybę, nors susitelkta į pagrindinius principus ir padaryta pažanga vadovaujantis Komisijos 2018 m. strategija dėl Vakarų Balkanų šalių¹, procesui reikalingos geresnės priemonės šiose šalyse kovoti su **struktūriniais trūkumais**, visų pirma susijusiais su pagrindiniais principais.

Ypač svarbu **didinti visų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio pasitikėjimą**, sutvirtinti **stojimo procesą ir padaryti jį veiksmingesnį**. Vadovaujantis objektyviais kriterijais, nustatant griežtas teigiamas ir neigiamas bei atšaukiamumo sąlygas, šis procesas turi tapti **labiau nuspėjamas ir įtikimas, dinamiškesnis ir su tvirta politine kryptimi**.

Šiame komunikate išdėstomi konkretūs Komisijos pasiūlymai, kaip sutvirtinti visą stojimo procesą. Šiais pasiūlymais apskritai siekiama didinti patikimumą ir abipusį pasitikėjimą ir užtikrinti geresnius praktinius rezultatus vietoje. Siūlomus pakeitimus galima įtraukti į esamas derybų programas ir taip regione užtikrinti vienodas sąlygas. Tai reiškia, kad Serbijos ir Juodkalnijos derybų programos nebus iš dalies keičiamos, bet gavus šių dviejų šalių sutikimą, siūlomi pakeitimai gali būti įtraukti į jau egzistuojančias programas.

Pagrindinis Europos Sąjungos išipareigojimo Vakarų Balkanų šalims tikslas yra parengti šio regiono šalis taip, kad jos patenkintų visus narystės reikalavimus. Tai apima paramą **pagrindiniams demokratijos ir teisinės valstybės principams bei ekonomikos reformoms** ir pritarimą esminėms Europos vertybėms. Savo ruožtu tai paskatins tvirtą ir spartesnę **ekonomikos augimą ir socialinę konvergenciją**.

Be to, tam, kad stojimo procesas būtų veiksmingesnis, ypač svarbi bus **strateginė komunikacija**. Labai svarbu regione didinti informuotumą apie glaudesnės integracijos ir reformų teikiamas

¹ „Įtikinama plėtros perspektyva ir didesnis ES išipareigojimas Vakarų Balkanų šalims“, COM(2018) 65 *final*.

galimybes ir kovoti su žalinga trečiųjų šalių įtaka. Tam taip pat reikia įtikinamų pačių šalių pastangų. Šių šalių valdžios institucijų viešas politinis įsipareigojimas siekti strateginio ES narystės tikslo turi būti aiškiau įvertintas metinėse ataskaitose.

Šis politinis požiūris bus **į ateitį orientuotos darbotvarkės** kertinis akmuo. Ši darbotvarkė parems Vakarų Balkanų šalių tapsmą veikiančiomis rinkos ekonomikomis, galinčiomis visapusiškai integruotis į ES bendrąją rinką, kurti darbo vietas ir verslo galimybes, gerinti verslo ir investicijų aplinką, skatinti teisinės valstybės kultūrą ir sustabdyti protų nutekėjimą iš regiono. Šios reformos yra būtinos, norint pagerinti Balkanų šalių ekonomikų būklę ir susieti jas su ES rinkomis, paspartinant būtiną konvergenciją su ES. Komisija visų pirma svarstys, kokiais būdais paskatinti investicijas, socialinę ir ekonominę integraciją ir teisinės valstybės kultūrą, padidinti galimybes patekti į ES bendrąją rinką, sustiprinti sujungiamumą ir pasinaudoti žaliosios ekonomikos teikiamomis galimybėmis. 2020 m. gegužės mėn. vykstančiame aukščiausiojo lygio susitikime Komisija pristatys komunikatą šiais klausimais.

II) Stojimo proceso atgaivinimas

a) Didesnis įtikimumas

Tam, kad abi pusės atgautų pasitikėjimą stojimo procesu ir visapusiškai išnaudotų jo teikiamą potencialą, procesas turi remtis tvirtu **tarpusavio pasitikėjimu ir aiškiais abipusiais įsipareigojimais**.

Tai reiškia, kad Vakarų Balkanų šalių vadovai **privalo įtikimiau parodyti savo įsipareigojimą** įgyvendinti būtinas pagrindines reformas dėl teisinės valstybės, kovos su korupcija, ekonomikos ar tinkamo demokratiškos institucijų ir viešojo administravimo veikimo bei vieningos užsienio politikos. ES valstybėms narėms ir piliečiams kyla teisėtų klausimų; jie turi įsitikinti tvirta šių šalių politine valia, kurią įrodytų apčiuopiamos struktūrinės reformos. Vakarų Balkanų šalių vadovai taip pat turi dėti tolesnes pastangas, kad sustiprintų regioninį bendradarbiavimą ir palaikytų gerus santykius su kaimyninėmis šalimis, kad savo piliečiams atneštų stabilumą ir gerovę, kartu pasitikėdami ES ir sprenddami savo istorines problemas.

Tai taip pat reiškia, kad Europos Sąjunga tvirtai laikosi **savo įsipareigojimo vykdyti nuopelnais grindžiamą procesą**. Kai šalys partnerės patenkins objektyvius kriterijus ir nustatytas objektyvias sąlygas, valstybės narės priims bendrą sprendimą pradėti tolesnį proceso etapą. Nė viena šalis neturėtų piktnaudžiauti neišspręstais klausimais stojimo į ES procese. Taip pat valstybės narės ir institucijos regiono klausimais turi būti vieningos ir siųsti aiškų palaikymo ir padrąsinimo signalą, iš karto aiškiai ir sąžiningai kalbėti apie atsiradusius trūkumus.

Patikimumą galėtų sustiprinti **dar didesnis dėmesys pagrindinėms reformoms**, kurios ypač svarbios siekiant sėkmės ES kelyje. Šie pagrindiniai principai taps vis svarbesni derybose dėl stojimo. **Derybos dėl pagrindinių principų bus pradėtos pirmiausia ir baigtos paskiausia**, pažanga dėl jų lems bendrą derybų eigą. Derybose dėl pagrindinių principų bus vadovaujama šiomis nuostatomis:

- **veiksmų gairės dėl teisinės valstybės** skyrių, atitinkančios ankstesnius veiksmų planus, bus derybinio skyriaus atidarymo kriterijus. Toliau bus nustatomi tarpiniai kriterijai. Neįvykdžius šių kriterijų, joks kitas skyrius nebus laikinai uždarytas;
- **veiksmų gairės dėl demokratiškos institucijų veikimo** ir viešojo administravimo reformos;
- **glaudesnis ryšys su ekonominių reformų programos** procesu, siekiant padėti šalims patenkinti ekonominius kriterijus.

Komisija taip pat toliau stiprins priemones, susijusias su teisine valstybe ir institucijų stiprinimu. Šių reformų rezultatai bus laikomi reikalavimu siekiant glaudesnio sektorių bendradarbiavimo ir bendros pažangos. Be to, bus integruojama antikorpucinė veikla jai skiriant daug dėmesio atitinkamuose skyriuose. Neišvengiamai bus toliau remiamas regioninis bendradarbiavimas. Reikia dėti visas

pastangas, kad būtų išspręsti dvišaliai ginčai, ypač pabrėžiant ES remiamą Belgrado ir Pristinos dialogą, kurio rezultatas turėtų būti išsamus ir teisiškai privalomas santykių normalizavimo susitarimas.

b) Tvirta politinė kryptis

Stojimas į Europos Sąjungą yra procesas, kuriam reikalingos esminės reformos ir politiniai bei ekonominiai pokyčiai norinčiose stoti į ES šalyse, ir palaikymas jiems; šalys turi įrodyti savo kaip ES valstybės narės gebėjimą prisiimti bendrą atsakomybę. Tai neturi būti automatinis veiksmas; jis turi išreikšti jų **aktyvų visuomenės pasirinkimą** siekti aukščiausių Europos standartų ir vertybių ir jų laikytis. Taip pat ir valstybių narių įsipareigojimas dalytis bendra ateitimi su Vakarų Balkanų šalimis kaip visateisėmis Sąjungos narėmis yra reikšmingas politinis, o ne tiesiog techninis įsipareigojimas.

Tai reiškia, kad abi pusės turi **aktyviau imtis vadovaujamo vaidmens** ir viešai vykdyti atitinkamus įsipareigojimus, kartu tiesiogiai spręsdamos susirūpinimą keliančius klausimus. Atsižvelgiant į šių dalykų svarbą, metas **išryškinti lemiamą šio proceso politinį pobūdį** ir užtikrinti aiškesnę valstybių narių kryptį ir aukšto lygio įsipareigojimą.

Tai turėtų apimti naujų galimybių su šalimis vykdyti **aukšto lygio politinį dialogą ir dialogą politikos klausimais** kūrimą, **reguliariai rengiant ES ir Vakarų Balkanų šalių aukščiausiojo lygio susitikimus ir palaikant dažnesnius ministrų lygio kontaktus**, ypač tose srityse, kuriose tinkamai vyksta pažanga dėl suderinimo ir kuriuose patenkinti pagrindiniai kriterijai. Taip didesnius įsipareigojimus prisiėmusios šalys ilgainiui galėtų **stebėtojų teisėmis** dalyvauti svarbiuose Europos Sąjungos susitikimuose, kuriuose aptariami joms ypač aktualūs klausimai.

Bus svarbu užtikrinti, kad **visi organai, kuriems taikomas susitarimas dėl stabilizavimo ir asociacijos, daug daugiau dėmesio skirtų pagrindiniams politiniams klausimams ir reformoms** ir taip sudarytų sąlygas realiam politiniam dialogui. Tarpvyriausybines konferencijas stojimo derybų procesui turėtų suteikti aiškesnę politinę kryptį.

Valstybės narės bus kviečiamos sistemingiau prisidėti prie stojimo proceso, be kita ko, per savo ekspertus vykdydamos stebėseną vietoje, tiesiogiai prisidėdamos prie metinių ataskaitų ir sektorių ekspertinėmis žiniomis. Valstybės narės taip pat turės galimybę reguliariau peržiūrėti ir stebėti bendrą pažangą.

Komisija toliau vertins bendrą derybų pažangą. Ji **valstybėms narėms patvirtinti teiks būsimų metų metinį plėtros dokumentų rinkinį**, kuriame bus išsamiau aprašytos reformos ir į kurį bus **įtraukti pasiūlymai dėl taisomųjų veiksmų**.

Tarpvyriausybines konferencijas dėl konkrečių šalių turėtų būti rengiamos Komisijai paskelbus metinius ataskaitų apie kiekvieną šalį rinkinius; jos turėtų būti politinio dialogo forumais reformų klausimais, jose turėtų būti įvertinamas bendras stojimo procesas ir nustatyti būsimų metų planai, įskaitant skyrių (skyrių grupių) atidarymą ir uždarymą ir galimus taisomuosius veiksmus. Visos šalys turės užtikrinti atstovavimą tarpvyriausybiniuose konferencijose **atitinkamu lygiu, kad galėtų vykti vaisingas politinis dialogas**.

Stabilizavimo ir asociacijos tarybos taip pat bus svarbus papildomas forumas, kuriame bus palaikomas politinis dialogas reformų klausimais. Be to, drauge su stabilizavimo ir asociacijos komitetais ir pakomitečiais, jos galės sudaryti sąlygas **geresnei pažangos stebėsenai ir užtikrinti spartesnę integraciją** atitinkamų grupių srityse (žr. toliau).

Išsamesnis politinis vertinimas galėtų būtų vykdomas esminiais kiekvienos partnerės stojimo proceso etapais, pavyzdžiui, įvykdžius tarpinius kriterijus dėl pagrindinių reformų, kaskart Tarybai priimant sprendimą dėl to, ar patenkintos sąlygos naujai skyrių grupei atidaryti, ir tada, kai techniškai pasiroūšta baigti visas derybas.

c) Dinamiškesnis procesas

Tam, kad derybų procesas taptų dinamiškesnis ir būtų skatinama dėti pastangas, neapsiribojančias atskirais skyriais, **derybų skyriai bus suskirstyti į temines grupes**. Šios grupės apims plačias temas, tokias kaip geras valdymas, vidaus rinka, ekonominis konkurencingumas ir sujungiamumas.

Suskirsčius skyrius į grupes bus galima **labiau susitelkti į esminius politinio dialogo sektorius** ir padėti tvirtesnius pagrindus aukštesnio lygio politiniam įsipareigojimui. Tai leis **nustatyti svarbiausias ir skubiausiai vykdytinas atskirų sektorių reformas**. Taip bendri reformų procesai bus labiau įtvirtinti vietoje, nes bus veiksmingiau skatinamos sektorių reformos, atsižvelgiant į piliečių ir verslo atstovų interesus.

Derybos bus atidaromos ne dėl kiekvieno skyriaus atskirai, o **dėl kiekvienos skyrių grupės vienu metu, patenkinus atidarymo kriterijus**. Atlikus *acquis* peržiūrą dėl skyrių grupės, ES ir šalis kandidatė susitars dėl spartesnės integracijos prioritetų ir pagrindinių reformų. Pakankamai įgyvendinus šiuos prioritetus, skyrių grupė (apimanti visus susijusius skyrius) atidaroma be tolesnių sąlygų ir nustatomi kiekvieno skyriaus uždarymo kriterijai. Jei svarbios reformos buvo įgyvendintos dar prieš atidarymą, reikėtų nustatyti trumpesnį laikotarpį tarp skyrių grupės atidarymo ir atskirų skyrių uždarymo; pageidautina, kad jis neviršytų vieno metų, atsižvelgiant į reformų pažangą ir skiriant dėmesį likusioms priemonėms, kurių reikia visiškam suderinamumui užtikrinti.

Skyrių grupės turėtų būti suderintos su stabilizavimo ir asociacijos pakomitečiais, kad stabilizavimo ir asociacijos struktūros galėtų stebėti su atitinkama grupe susijusią pažangą ir imtis konkrečių priemonių dėl spartesnio suderinimo. Tai leistų kryptingiau vystyti dialogą ir nustatyti **spartesnio suderinimo** bei integracijos į visas ES politikos sritis galimybes, o tai teiktų akivaizdžią naudą Europos Sąjungai ir šalims kandidatėms.

Tam, kad **derybos su Serbija ir Juodkalnija** taptų dinamiškesnės, darbus su skyriais taip pat galima vykdyti organizuojant juos pagal grupes, kartu laikantis esamos derybų programos ir susitarus su šiomis šalimis. Taip bus galima skirti daugiau politinio dėmesio pagrindiniams sektoriams ir šioms šalims suteikti politinį postūmį dėl pagrindinių su suderinimu susijusių klausimų. Bus suteikta galimybė dalyvauti nustatant sritis, kuriose galimas spartesnis sektorių suderinimas ir integracija, o dalyvaujant stabilizavimo ir asociacijos struktūrose bus susitarta dėl bendrų veiksmų gairių ir atitinkamų tolesnių veiksmų.

d) Nuspėjamumas, teigiamos ir neigiamos sąlygos

Valstybės narės bei Vakarų Balkanų šalys garsiai reiškia pageidavimą, kad procesas būtų labiau nuspėjamas ir būtų **aiškiau, ko Sąjunga tikisi** iš plėtos šalių skirtingais proceso etapais, ir kokios yra **teigiamos ir neigiamos pažangos ar jos nebuvimo pasekmės**.

Komisija pasinaudos **plėtos dokumentų rinkiniu, kad patikrintų, ar kandidatės laikosi *acquis* ir pateiks aiškesnes gaires** dėl konkrečių reformų prioritetų, suderinimo kriterijų ir lūkesčių dėl tolesnių proceso etapų. Aiškesnė politinė kryptis ir pertvarkytos tarptautinės konferencijos leis padidinti nuspėjamumą ir nustatyti aiškesnius būsimų metų planus. Taip šalių politikos dalyviai aiškiau matys, ką reikia padaryti, norint eiti pirmyn. Bus pateikiamos nuorodos, kurias skyrių grupes (skyrius) būtų galima atidaryti ar uždaryti, o prireikus – kurias sąlygas vis dar reikia patenkinti, kad tai būtų galima padaryti.

Pagrindinis nuopelnais grindžiamo stojimo proceso elementas yra jo sąlygiškumas. Vis dėlto norint tai pasiekti, **sąlygos turi būti aiškiai išdėstytos** jau pačioje pradžioje. Svarbu, kad šalys kandidatės žinotų, pagal kokius kriterijus bus vertinama jų veikla, ir tai, kad valstybės narės aiškiai suprastų, ko konkrečiai reikalaujama iš kandidačių. **Komisija aiškiau nustatys kandidačių pažangai keliamas sąlygas**, visų pirma savo metinėse ataskaitose. Šios sąlygos turi būti objektyvios, tikslios, išsamios, griežtos ir patikrinamos. Atitinkamais atvejais Komisija taip pat naudosis trečiųjų šalių rodikliais, kad valstybėms narėms pateiktų kuo daugiau medžiagos, kuria remdamosi jos galėtų priimti sprendimus.

Teikdama **aiškias ir apčiuopiamas paskatas, kurios tiesiogiai aktualios piliečiams, ES gali pažadinti realią politinę valią** ir atlyginti už rezultatus, pasiektus vykdant daug pastangų reikalaujančias reformas ir politinių, ekonominių ir visuomeninių pokyčių procesus. **Jei šalys pakankamai įgyvendina reformų prioritetus, dėl kurių susitarta derybose, rezultatai turėtų būti:**

- glaudesnė šalies integracija į Europos Sąjungą, veiksmai, lemiantys spartesnę integraciją ir laipsnišką paskirų ES politikos priemonių taikymą, išitraukimas į ES rinką ir ES programas, kartu užtikrinant vienodas sąlygas;
- didesnis finansavimas ir investicijos, be kita ko, per rezultatais grindžiamą ir į reformas orientuotą pasirengimo narystei paramos priemonę ir glaudžiau bendradarbiaujant su TFĮ paramai pritraukti.

Naudojantis ES fondais, šios priemonės turėtų padėti sukurti tvirtą PPO taisykles atitinkančią tendenciją pirmenybę teikti Europos produktams, kartu plėtojant stiprią vietos ekonomiką.

Nors pažangą reformų srityje reikėtų skatinti ir už ją atlyginti apčiuopiamiau, taip pat reikia **griežtesnių priemonių proporcingai bausti už rimtą ar užsitęsusių pažangos nebuvimą ar net padėties blogėjimą,** susijusį su reformų įgyvendinimu ir stojimo proceso reikalavimų laikymusi.

Tokie sprendimai sustabdyti ar net atšaukti procesą turėtų būti pagrįsti **metiniu Komisijos vertinimu** jos plėtros dokumentų rinkinyje dėl bendros stojimo derybų padėties ir pagrindinių reformų, ypač susijusių su teisine valstybe, įgyvendinimo mastu; valstybės narės prie šio proceso toliau galės prisidėti Komisijai pranešdamos apie nevykdomą reformų procesą ar rimtą padėties pablogėjimą.

Rimtais atvejais Komisija gali bet kuriuo metu savarankiškai ar gavusi tinkamai pagrįstą valstybės narės prašymą teikti pasiūlymus, kad būtų skubiai reaguojama į padėtį, prireikus taikant supaprastintas procedūras, įskaitant atvirkštinės kvalifikuotos daugumos balsavimo tvarką.

Problemas, kurios gali kilti, ES gali spręsti keliais būdais:

- valstybės narės gali nuspręsti, kad derybos tam tikrose srityse gali būti atidėtos arba, ypač rimtais atvejais, visai sustabdytos. Jei klausimus reikia įvertinti iš naujo, jau uždarytus skyrius galima atidaryti ar vėl iš naujo pradėti derybas dėl jų;
- ES finansavimo aprėptis ir mastas gali būti sumažintas, išskyrus paramos pilietinei visuomenei atveju;
- galimybė naudotis glaudesnės integracijos teikiamais privalumais, pvz., galimybė dalyvauti ES programose, vienašalėmis nuolaidomis dėl patekimo į rinką, gali būti sustabdyta arba panaikinta.

Nuspėjamumas ir sąlygiškumas taip pat gali būti sustiprintas užtikrinant **didesnį skaidrumą.** Norint užtikrinti reformų tvarumą ir paprastesnę įgyvendinimo stebėseną, visos pagrindinės reformos šalyse turi būti vykdomos visiškai skaidriai ir įtraukiai, dalyvaujant pagrindiniams suinteresuotiesiems subjektams. Europos Sąjunga savo ruožtu turėtų stengtis šį procesą padaryti skaidresnį ir plačiau skelbti savo pagrindinius dokumentus.

Komisija taip pat toliau bendraus ir informuos apie savo veiklą (taip pat ir ES valstybėse narėse); valstybėms narėms tenka pagrindinė atsakomybė informuoti savo piliečius ir pateikti jiems faktus apie šio proceso teikiamas strategines galimybes ir jo keliamus iššūkius.

Priede pateikiama lentelė, kurioje išdėstomas skyrių paskirstymas į grupes. 34 skyrius „*Institucijos*“ ir 35 skyrius „*Kiti klausimai*“ bus nagrinėjami atskirai.

Techninis priedas. Derybų skyrių grupės

1. Pagrindiniai principai	23. Teisminės institucijos ir pagrindinės teisės 24. Teisingumas, laisvė ir saugumas Ekonominiai kriterijai Demokratinių institucijų veikimas Viešojo administravimo reforma 5. Viešieji pirkimai 18. Statistika 32. Finansų kontrolė
2. Vidaus rinka	1. Laisvas prekių judėjimas 2. Laisvas darbuotojų judėjimas 3. Įsisteigimo teisė ir laisvė teikti paslaugas 4. Laisvas kapitalo judėjimas 6. Bendrovių teisė 7. Intelektinės nuosavybės teisė 8. Konkurencijos politika 9. Finansinės paslaugos 28. Vartotojų ir sveikatos apsauga
3. Konkurencingumas ir ekonomikos augimas	10. Informacinė visuomenė ir žiniasklaida 16. Apmokestinimas 17. Ekonominė ir pinigų politika 19. Socialinė politika ir užimtumas 20. Įmonių ir pramonės politika 25. Mokslas ir moksliniai tyrimai 26. Švietimas ir kultūra 29. Muitų sąjunga
4. Žalioji darbotvarkė ir tvarus sujungiamumas	14. Transporto politika 15. Energetika 21. Transeuropiniai tinklai 27. Aplinkosauga ir klimato kaita
5. Išteklių, žemės ūkis ir sanglauda	11. Žemės ūkis ir kaimo plėtra 12. Maisto saugos, veterinarijos ir fitosanitarijos politika 13. Žuvininkystė 22. Regioninė politika ir struktūrinių priemonių koordinavimas 33. Finansų ir biudžeto nuostatos
6. Išorės santykiai	30. Išorės santykiai 31. Užsienio, saugumo ir gynybos politika